176866 - Mestin Ayak Bileklerini Örtmesi Hususunda İcma Var Mı?

Soru

Mestlere mesh konusunda araştırma yaptım, dört mezhebe göre mestin ayak bilekleri/aşık kemiklerini örtmesi gerekir. Ancak Şeyh Elbani, ayak bileğini örtmeyen meste de mesh yapılabileceğini söylüyor. Bu görüş icma'ya ters düşmez mi?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Birincisi:

Dört mezhebe göre mestin üzerine mesh etmenin şartlarından biri, farzda yıkanması gereken uzvu örtmesidir. Yani ayak bileklerini örtmesi gerekir. Şayet bilekleri örtmüyorsa abdeste kıyas olarak mesh caiz değildir. Çünkü açıkta olan uzuvda farz olan eylem yıkamaktır, örtülü olan uzuvda farz ise mesh etmektir. Asıl ve bedeli bir uzuvda bir arada tutmak mümkün değildir. Daha detaylı bilgi için: (Muhtasar Halil, el Kharşi 179, Haşiyet Kalyubi ve Amira 1/68, el Mevsua el Fıkhiye 37/264)

İkincisi:

Bu konuda icma yoktur, bilakis alimler arasında ihtilaf devam etmektedir, İbn Hazm ve Evzai gibi bazı alimler mestin ayak bileğinin aşağısında olsa bile meshin caiz olduğunu savunurlar. Dört mezhepte buna karşı gelirler.

El Muğni 1/180'de şöyle geçer: Mestler ve bunların yerine geçen veya kesilmiş olanları ancak ayak bilekleri geçenlerin üzerine mesh edilir. Yani bunun anlamı (Allah daha iyi bilir) Mest; farz yerini kapatıyor olması, üzerine yürümek mümkün olmasıdır. Kesilmişten maksat kısa olan mesttir. Şayet bu mest farz yerini kapatıyor ve giyildiğine bilek kemikleri görülmüyorsa üzerine meshedilebilir. İmam Şafii ve Ebu Sevr bu görüştedir. Şayet bilek kemikleri aşağında ise üzerinde meshetmek caiz

değildir. İmam Maliki bu görüştedir. Evzai'ye göre bilek kemiklerinden aşağı olursa mesh etmek caizdir.

İbn Hazm Rahimehullah şöyle dedi: Şayet mestler bilek kemikleri aşağısına göre kesilmişse üzerine mesh etmek caizdir. Evzai de bu görüştedir. Ondan rivayet edildiğine göre şöyle demiş: İhramda bilek kemikleri aşağısında mest giyen kimse onun üzerine meshedebilir. Başkası, meshedilmez demiştir.

İbn Hazm şöyle dedi: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'den rivayet edildiğine göre şöyle mest ve çoraplar üzerine meshetmiştir. Şayet bu konuda belirli bir sınır olsaydı şeriat bunu izah ederdi. Bunun üzerine ayak üzerine giyilen mest, çorap vb. şeyler üzerine mesh caizdir… (el Muhalla 1/336)

Dört mezhebin bir konuda ittifak etmeleri icma olduğu anlamına gelmez. Hatta dört halife bir konuda ittifak etseler bile icma sayılmaz.

Muhammed el Emin bin Muhtar el Şenqiti, "Muzakkera Usul el Fıkh" adlı eserinde şöyle demiştir: İcma, belirli bir zamanın alimlerinin çoğunluk görüşüyle olmaz. Ancak cumhur görüşü olarak kabul edilir. İbn Cerir el Taberi ve Ebu Bekir el Rabi şöyle demişlerdir: İcma olduğunda bir veya iki kişinin muhalefetine itibar edilmez. İmam Ahmed buna işaret etmiştir. Cumhurun delili şudur: İcma, ümmet alimlerin tümünün sözüyle muteber olur. Çünkü ismet/hatasızlık ancak tümü için geçerli olup bazılara özel değildir. Diğerlerin delili ise şudur: çoğunluğu geçerli sayıp azınlığı iptal eder. (Muzekkara Usul el Fıkh 1/156)

Bu eserde ayrıca şöyle geçer: Cumhura göre dört halifenin ittifakı icma değildir. Doğrusu bu delil sayılır ancak icma sayılmaz. Çünkü icma tüm sahabenin ittifakıyla olur.

En iyisini Allah bilir.